.se

Internettet – sådan virker det!

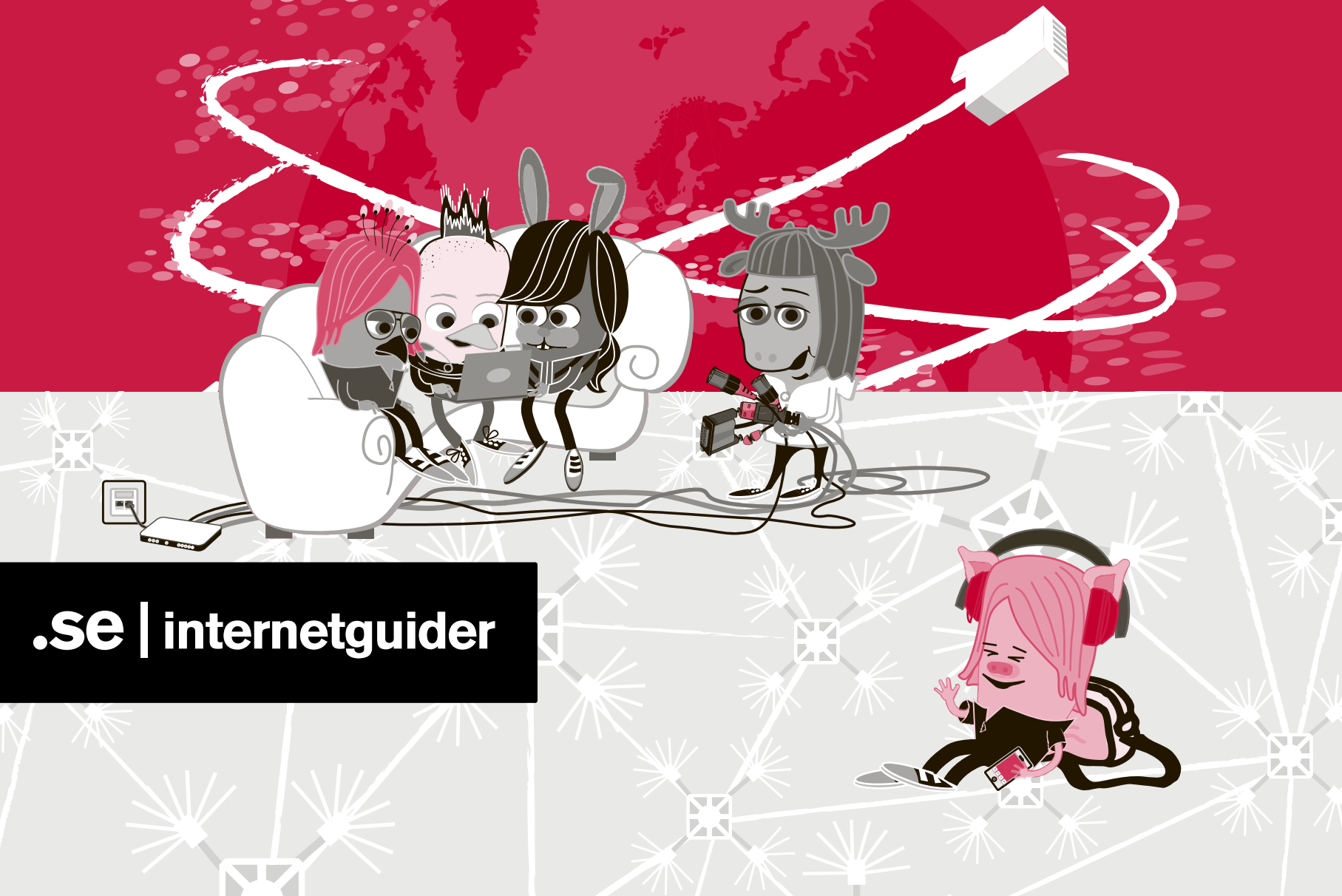

.se | internetguider

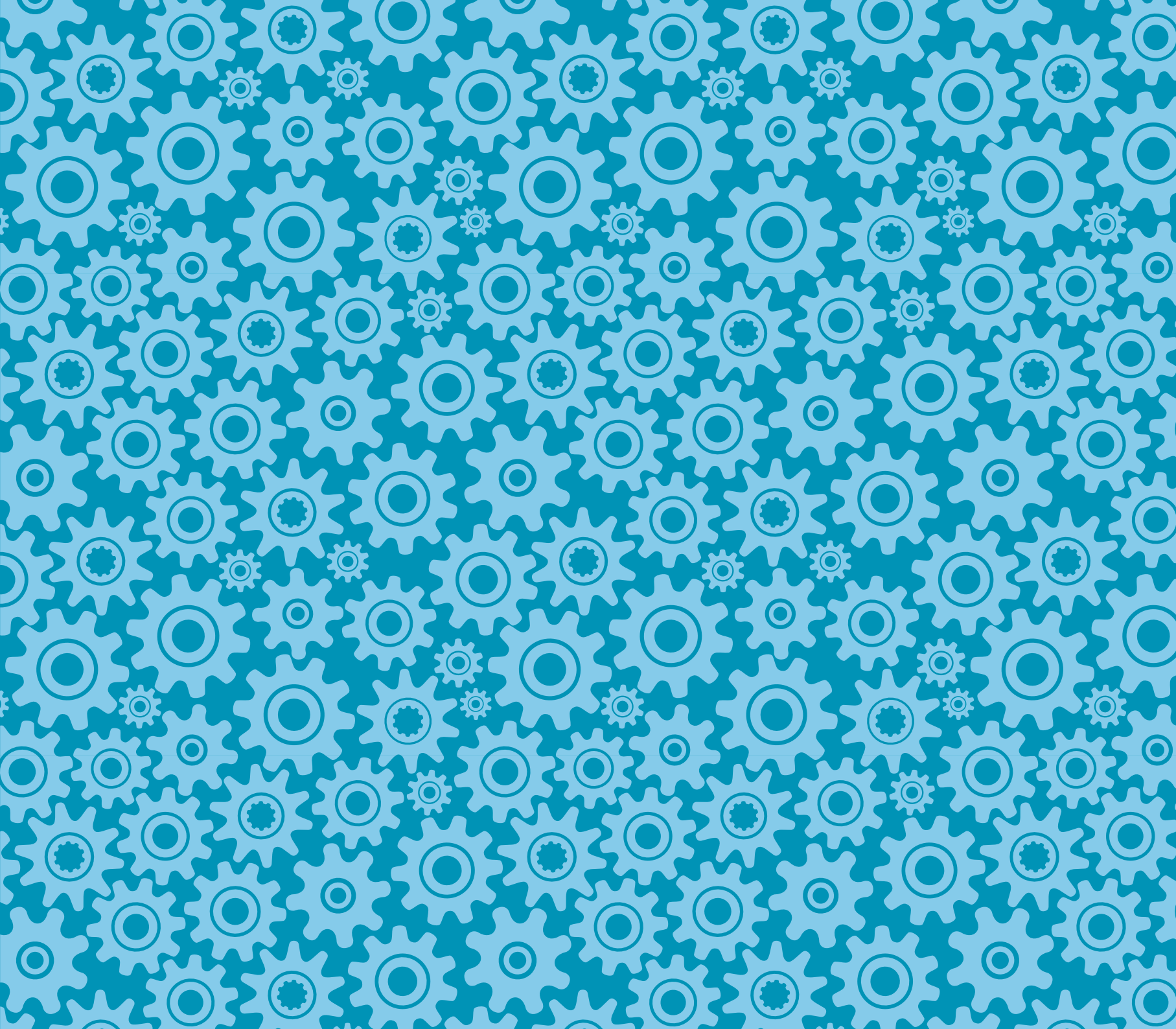

Internettet
– sådan virker det!

Internettet – sådan virker det!
.SE:s Internetguide nr. 32
Version 1.0 2015

Teksten er beskyttet i henhold til lov om ophavsret og administreres med licensen Creative Commons Erkännande 2.5 Sverige, hvis licensvilkår er tilgængelige på creativecommons.org, for nærværende på siden: http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/se/legalcode.

Illustrationerne er beskyttet i henhold til lov om ophavsret og administreres med licensen Creative Commons Erkännande-DelaLika 2.5 Sverige, hvis licensvilkår er tilgængelige på creativecommons.org, for nærværende på siden: http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/se/

Ved bearbejdning af værket skal .SE:s logoer og .SE:s grafiske elementer fjernes fra den bearbejdede version. De er beskyttet ved lov og er ikke omfattet af Creative Commons-licensen i henhold til ovenstående.

.SE klimakompenserer for sin CO_2-udledning og støtter klimainitiativet ZeroMission. Se mere information på www.zeromission.se om ZeroMission.

Forfatter: Hasse Nilsson
Redaktør: Hasse Nilsson
Projektleder: Jessica Bäck
Illustrationer: Petra Segerberg
Oversættelse til dansk: Peter Martin Jørgensen
Første oplag
Tak til: Tomas Ribba og alle andre, der har bidraget.
ISBN: 978-91-87437-10-6

.SE (Stiftelsen för internetinfrastruktur) har ansvaret for det svenske topdomæne på internettet. .SE er en uafhængig, almennyttig organisation, der arbejder for en positiv udvikling af internettet i Sverige.

Alle .SE:s Internetguider
Du finder alle .SE's publicerede Internetguider på www.iis.se/guider.

Organisationsnummer: 802405-0190
Besøgsadresse: Ringvägen 100 A, 9 tr, Stockholm, Sverige
Brevpost til .SE Box 7399, 103 91 Stockholm, Sverige
Telefon: +46 8 452 35 00. Fax: +46 8 452 35 02
E-mail: info@iis.se www.iis.se

TEKNISKA MUSEET .se

Hvordan bruger du internettet?

Hvad laver du på nettet?

Hvor findes internettet?

Internettet har du for eksempel i computeren, mobilen og selvfølgelig i din tablet.

Spille spil
Lytte til musik
Søge efter sider
Se film

Men egentlig er internettet verdens største netværk af computere, og det findes over hele planeten.

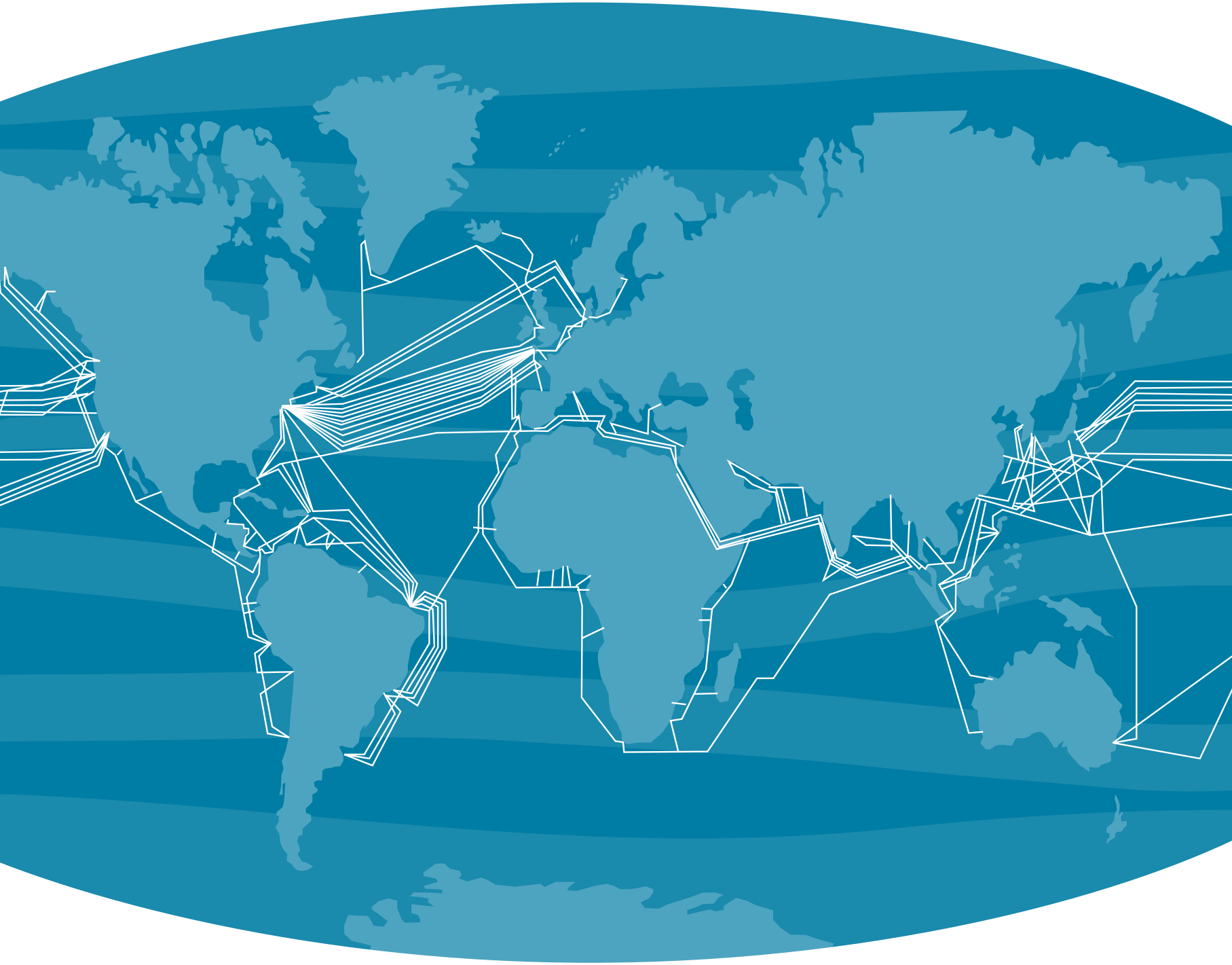

Undtagen på nogle afsides steder.

Sydpolen

Okay, men hvordan sidder det hele sammen?

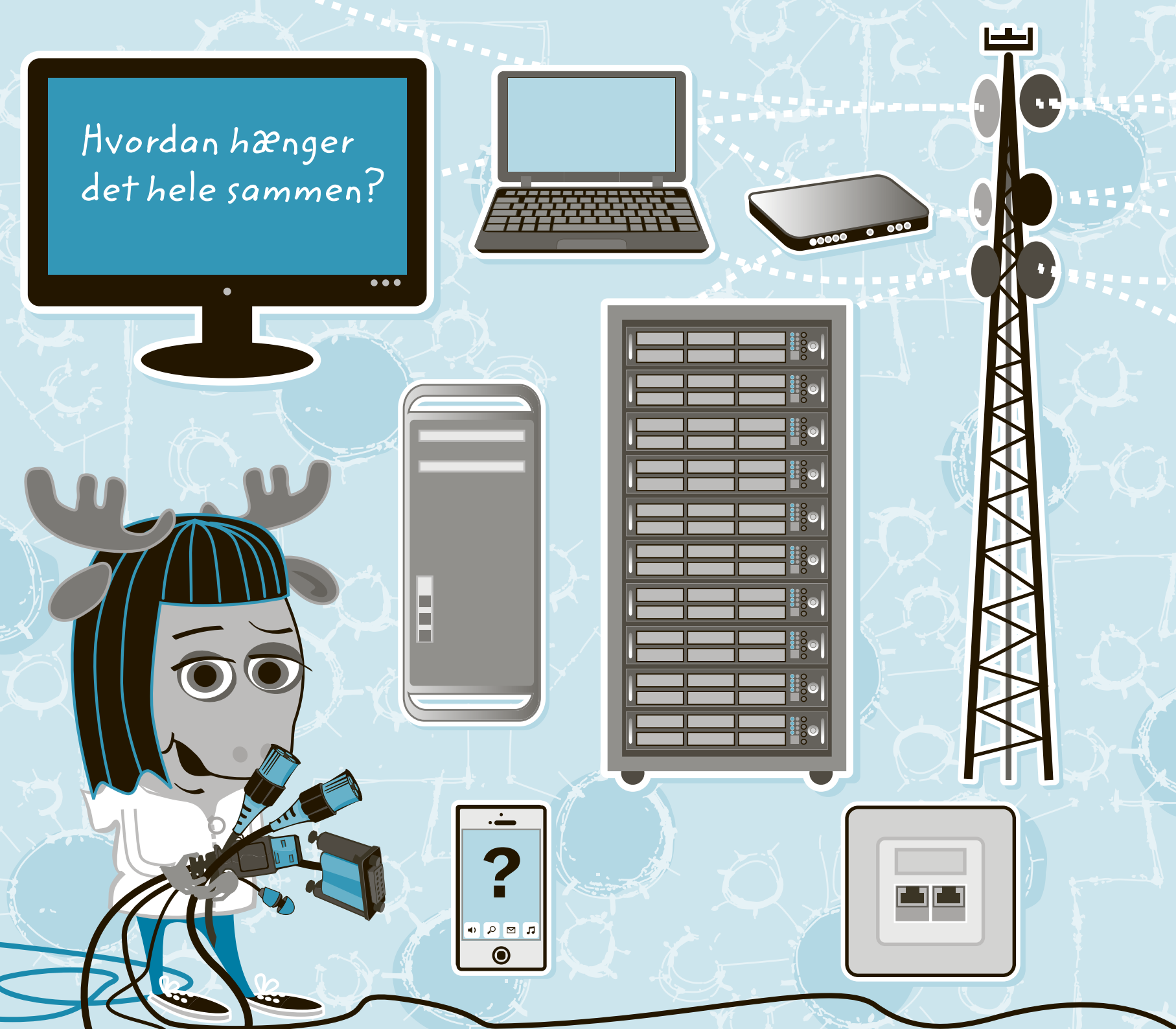
Hvordan hænger det hele sammen?

Hjemme har du måske et lille netværk uden ledninger, men det er faktisk koblet til internettet med en ledning.

Internetkabel

Almindeligvis er dit hjem koblet til internettet med en ledning, der er gravet ned i jorden og som går til et skab, hvor mange ledninger er koblet til et større internetkabel.

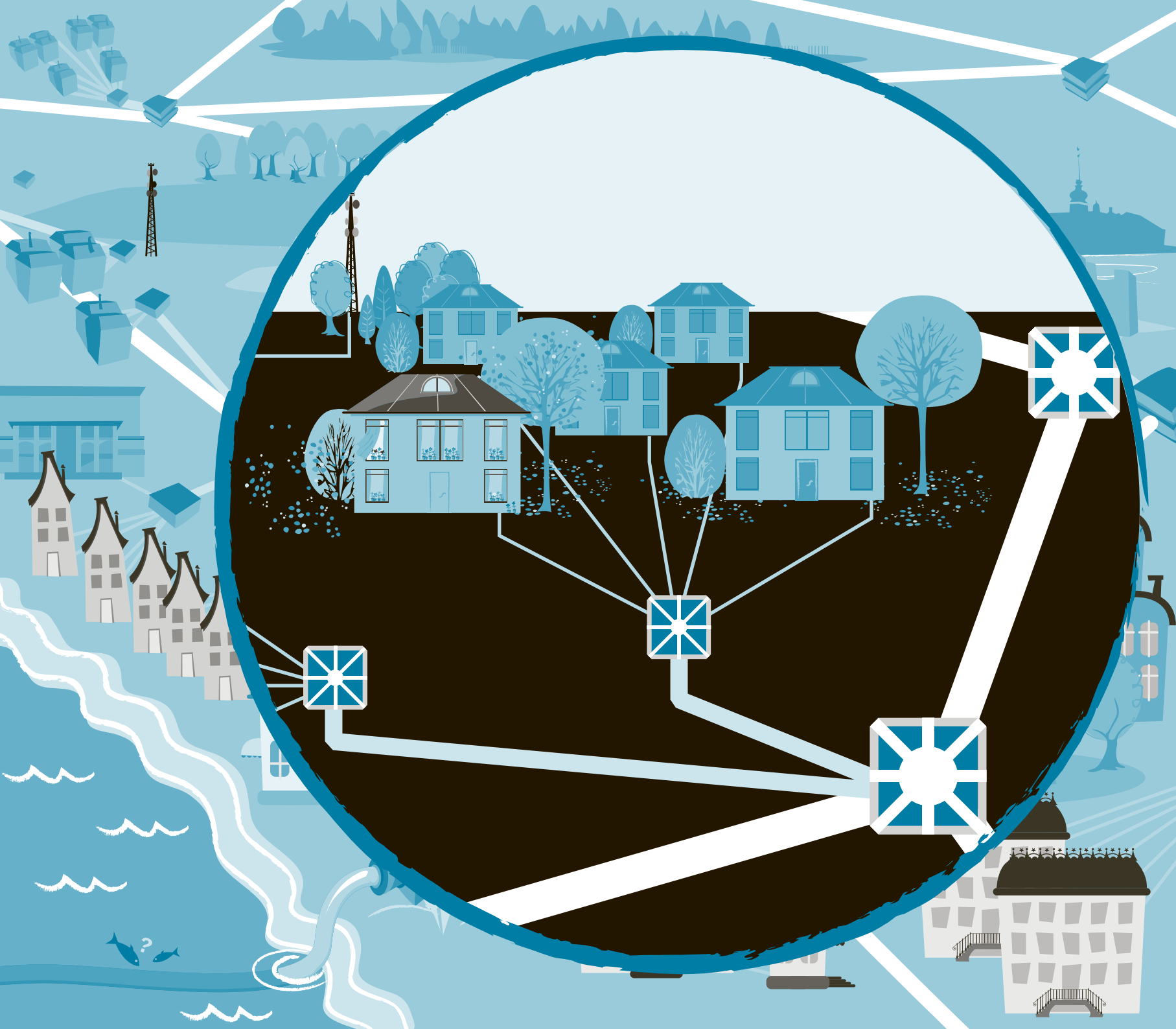

Du kan også koble dig på med mobilen uden ledninger, og så sendes signaler til og fra din mobil via en mobilmast, som så er koblet til et internetkabel.

Når du bruger internettet, så er det, du gør, en del af netværket internet.

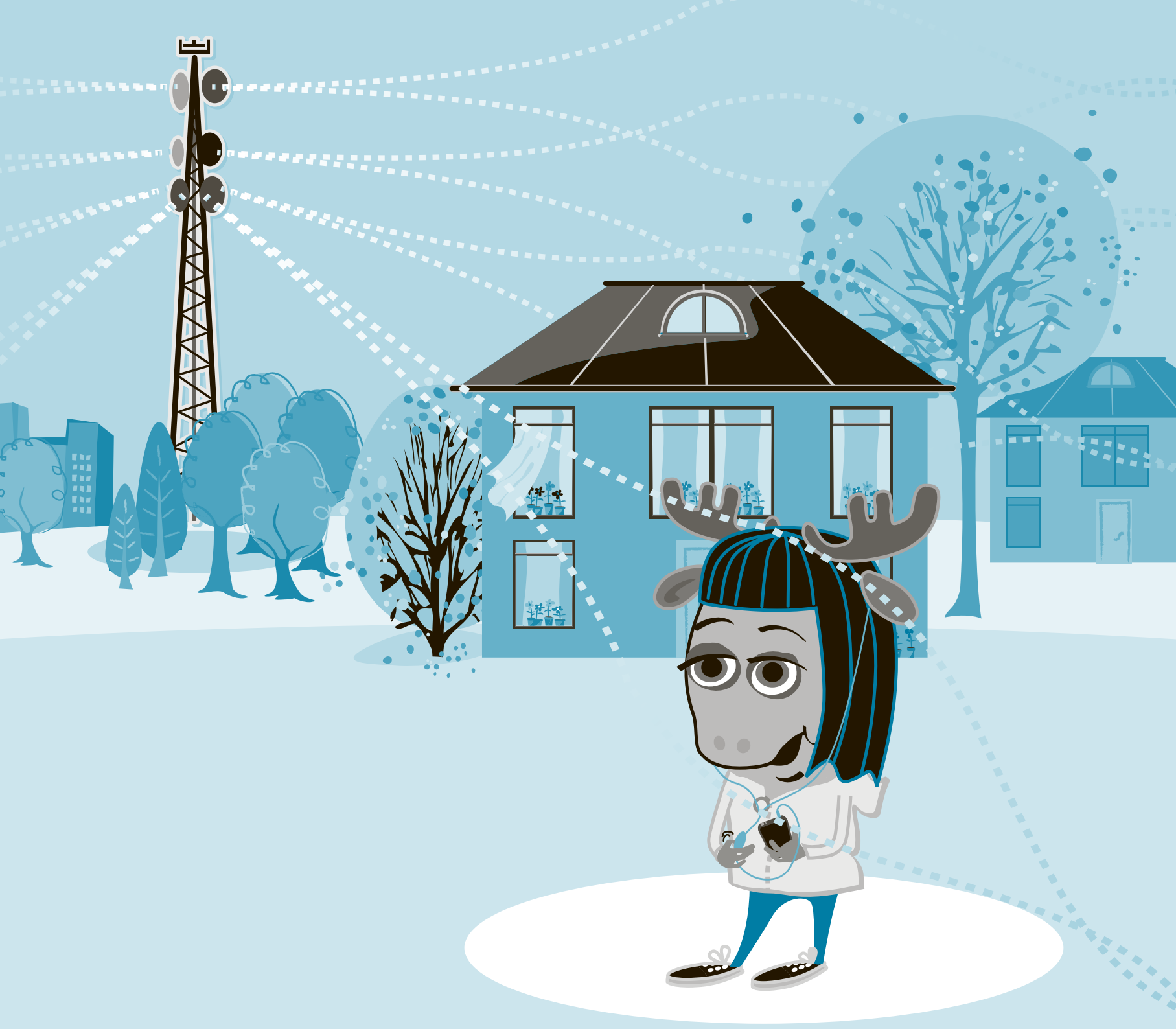

Internet-kablerne i jorden danner netværk. De små netværk er koblet sammen med større netværk og så videre ud i hele verden med hjælp af kabler, der sender information superhurtigt.

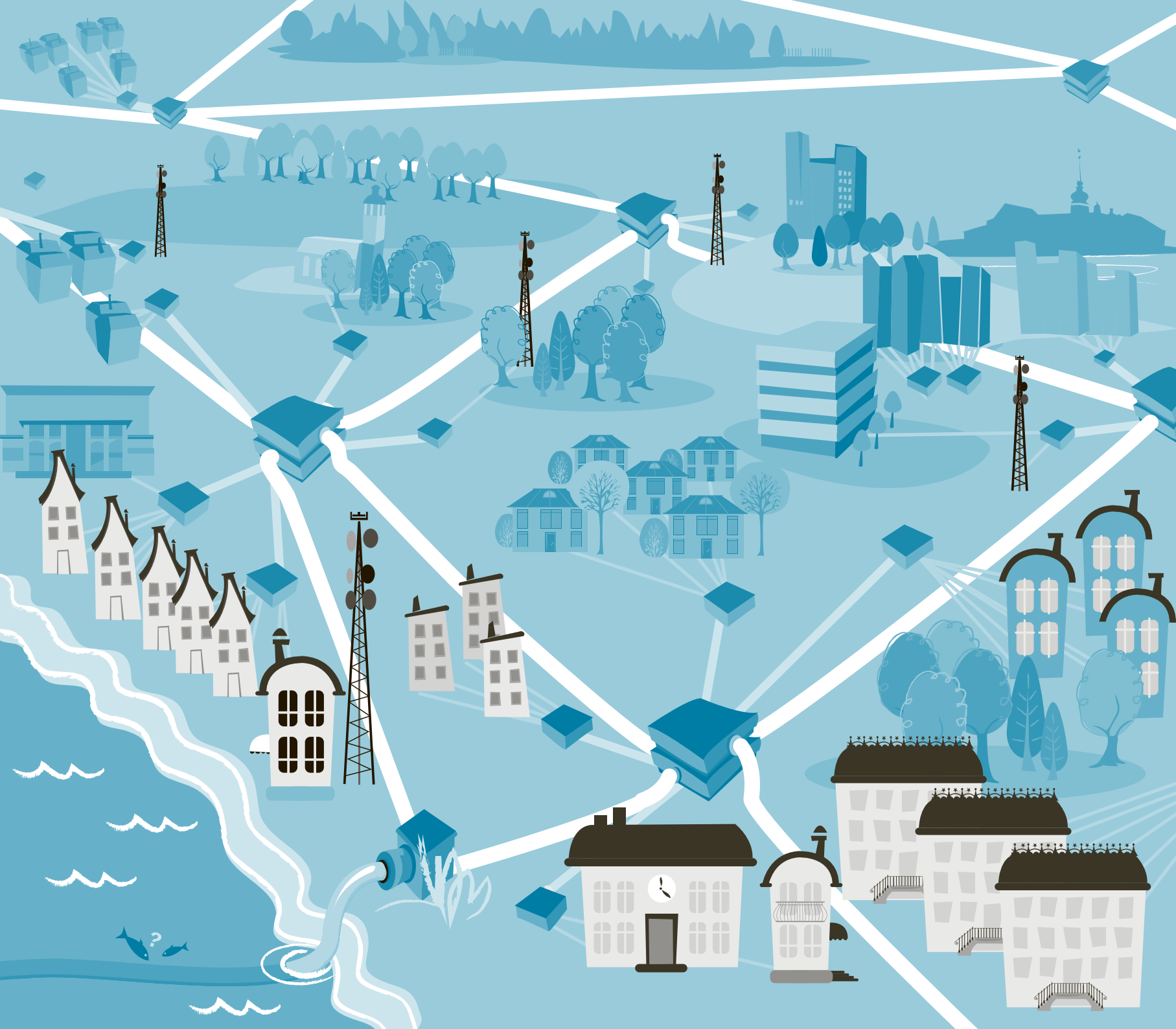

Hvor hurtigt så, tænker du?

Omtrent fem gange rundt om jorden på et sekund!

Det er nemlig lys i de store internet-kabler, som sender den information, som bliver kaldt for internet-trafik.

Et sekund!

Kan man sende en ostemad på internettet?

Nej, det som sendes på internettet kaldes digital information og består af ettere og nuller.

Computere og computer-programmer oversætter etterne og nullerne, så du kan se, høre og bruge informationerne.

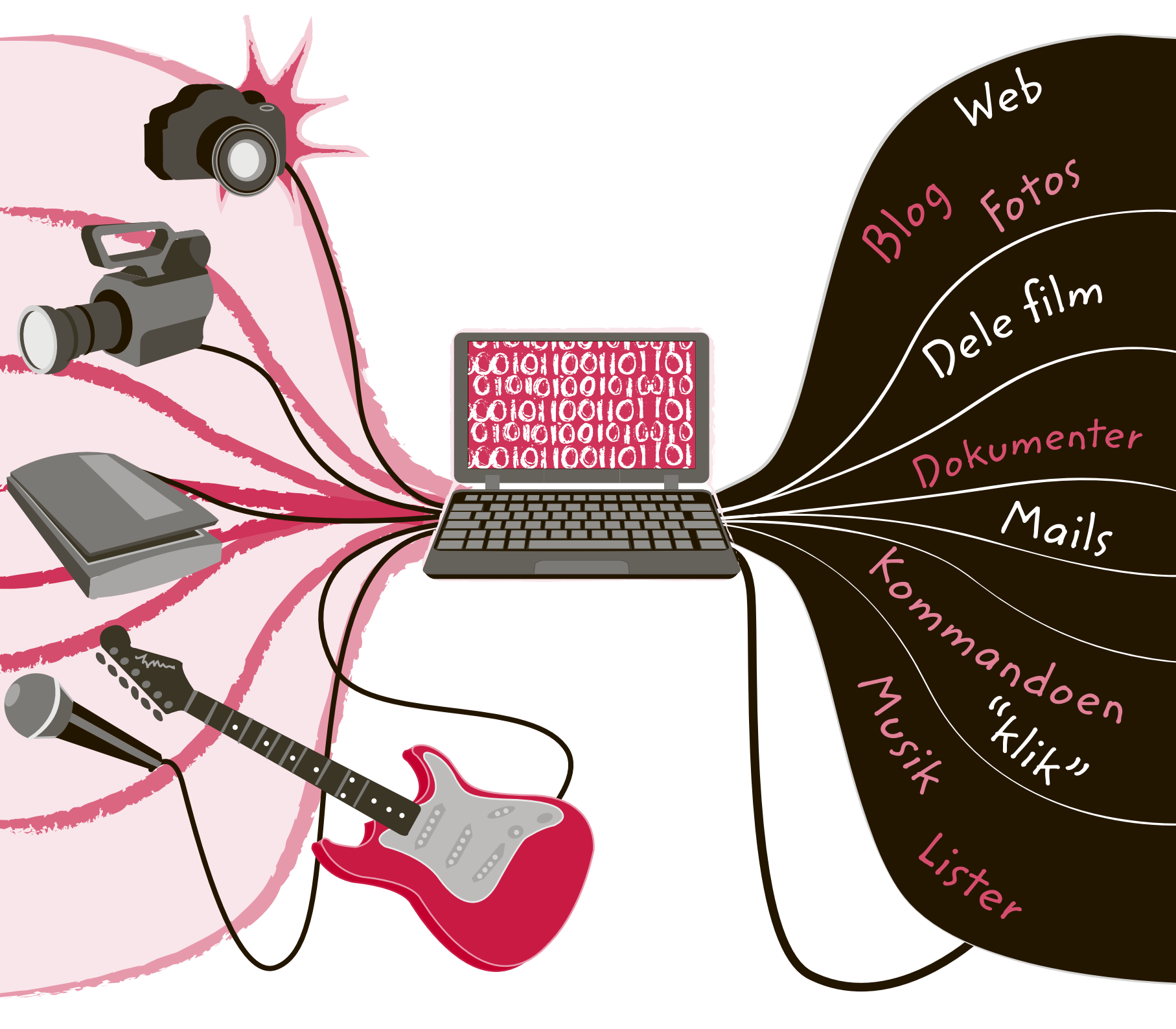
Web
Blog
Fotos
Dele film
Dokumenter
Mails
Kommandoen
"klik"
Musik
Lister

Hvis du vil:

- Se på websider,
- sende og læse meddelelser,
- lave en hjemmeside og skrive en blog,
- uploade billeder,
- spille spil,
- se på film,
- lytte til musik,

...og en masse andre ting.

PLAY
GAME
ALBUM

På internettet findes millionvis af computere, som kaldes servere. I serverne samles indhold som enkle hjemmesider eller store spilverdener.

Det er almindelig at have mange servere samlet i store serverhaller. Men man kan også sagtens have en server hjemme eller på arbejdet.

Serverhal

Server

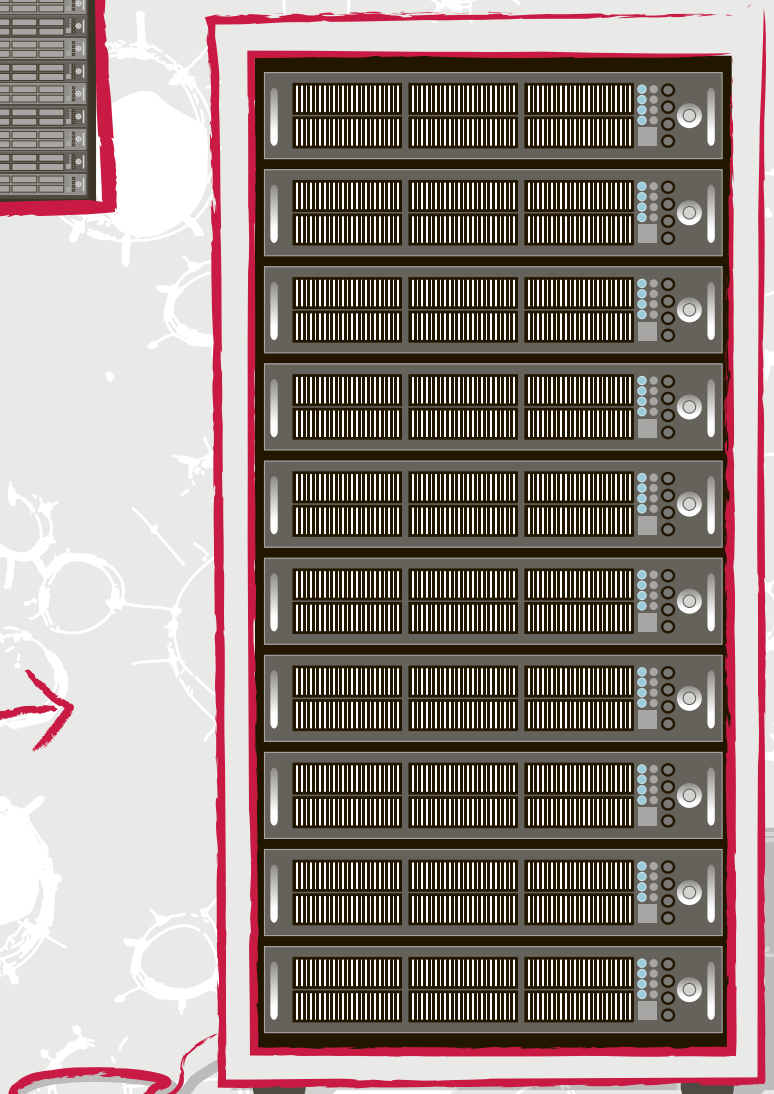

De store computere, serverne, kan snakke med hinanden. Men de taler ikke et almindeligt sprog som for eksempel dansk. I stedet for sender de tal og koder til hinanden.

Det, som er smart ved det, er, at en computer i Danmark kan forstå en computer i Japan, selvom menneskerne taler to forskellige sprog.

Hej!
?
こんにちは!
您好!
Hej!
Bonjour!
Здравствуйте!
Hello!
Ciao!
Γεια σας!
Hello!
Hola!
Hello!

Hvis du vil se en hjemmeside, så sendes et slags spørgsmål fra din computer til en server på internettet, som så svarer. Den server, der svarer, kan findes hvor som helst i verden.

Så sendes hjemmesiden til din computer, og du kan se den og klikke på den.

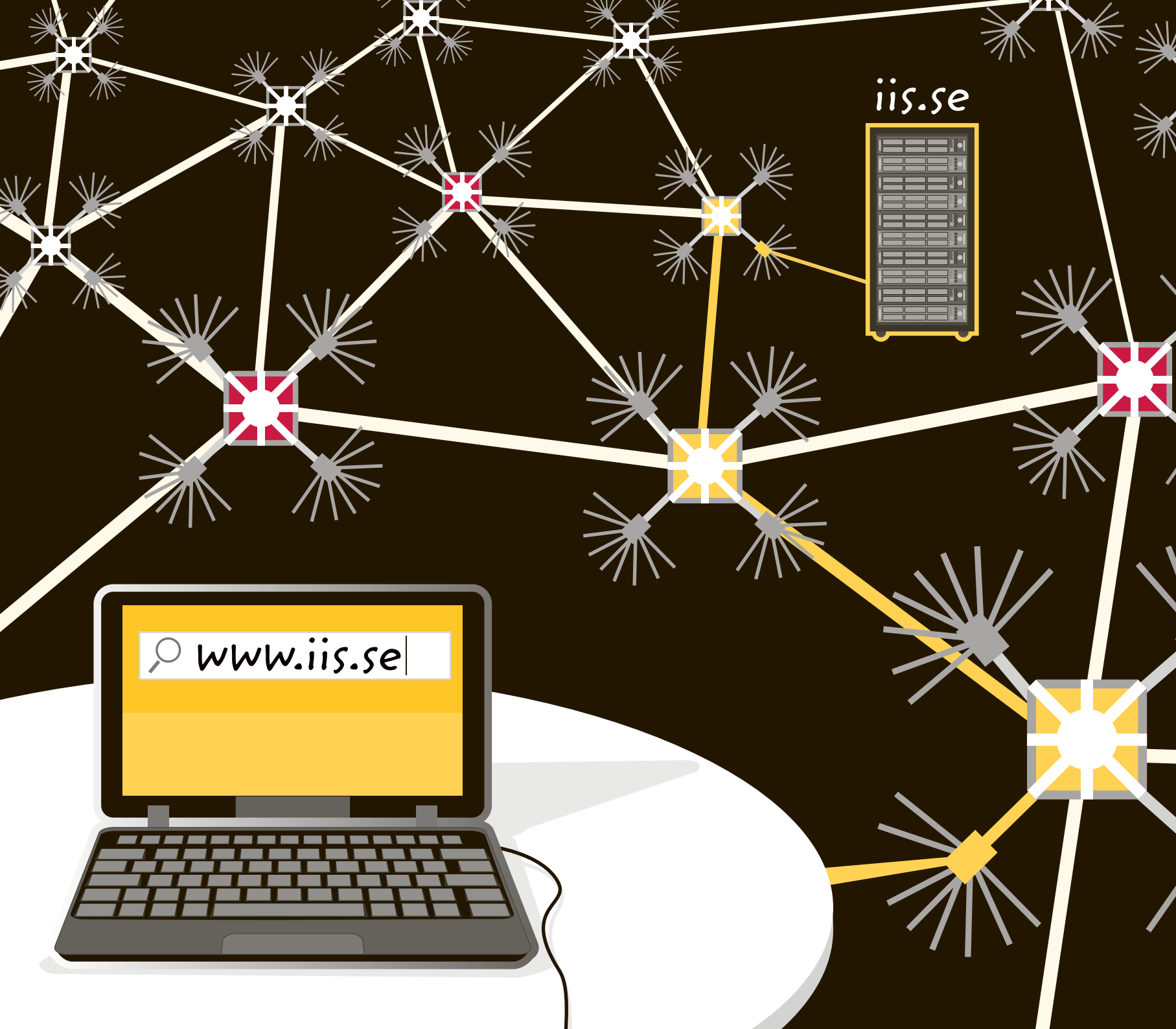
iis.se
www.iis.se

Hvordan kan en hjemmeside finde vej på internettet og komme frem til din computer?

Jo, alle apparater som er koblet på internettet, som computere, mobiler og servere har deres egen adresse.

Hvordan kan en hjemmeside finde vej på internettet?

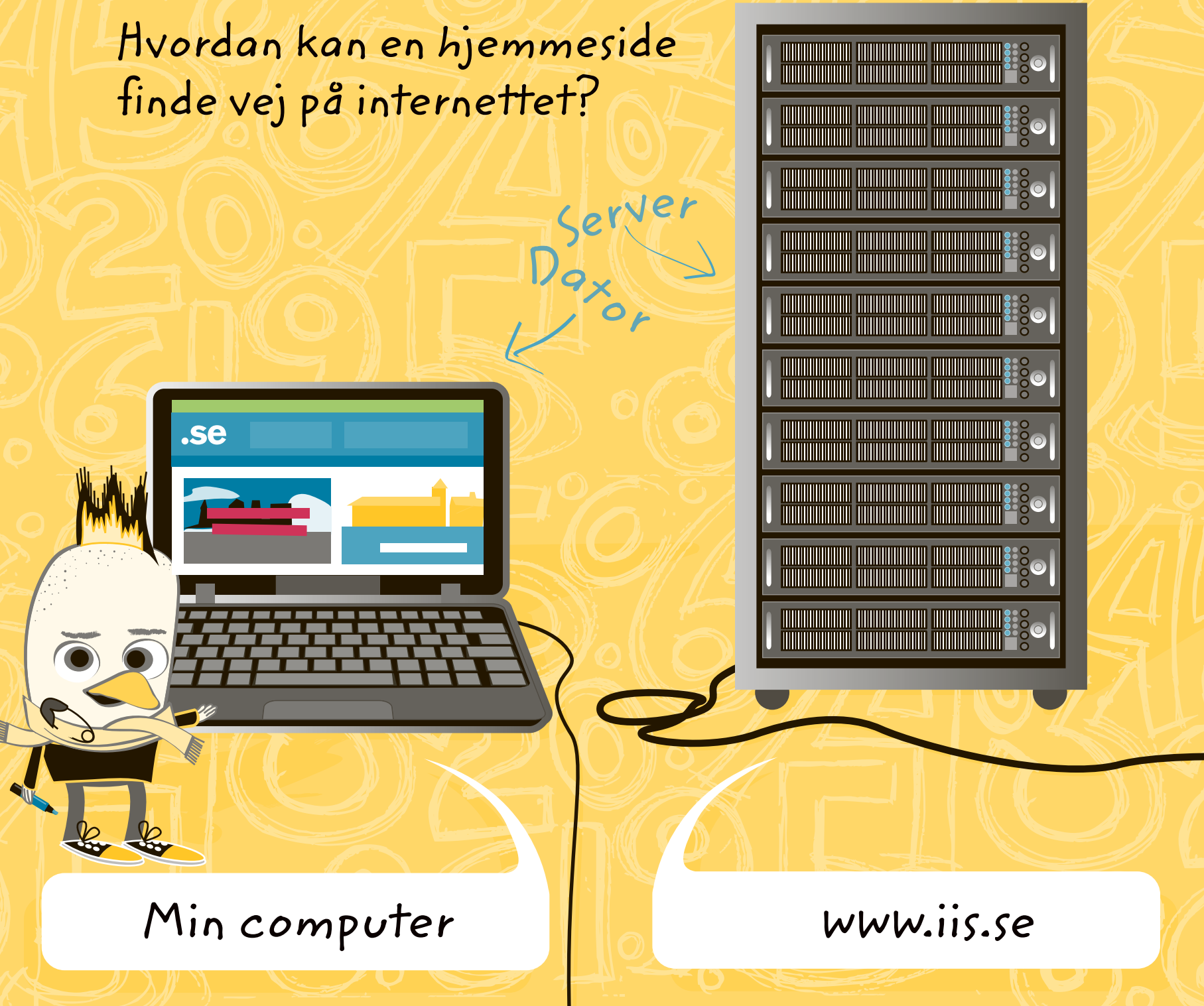

Det er ligesom huset, du bor i.
Det har også sin egen adresse,
så du kan få breve, og folk
kan finde hjem til dig.

Alle apparater, som er koblet på internettet har deres egen adresse.

Man kan sige, at internetadresser er som telefonnumre. De rigtige tal i den rigtige rækkefølge gør, at computere og mobiler kan finde hinanden på internettet.

Lidt som at ringe til et telefon-nummer og nogen svarer.

IP-adresserne ligner telefonnumre.

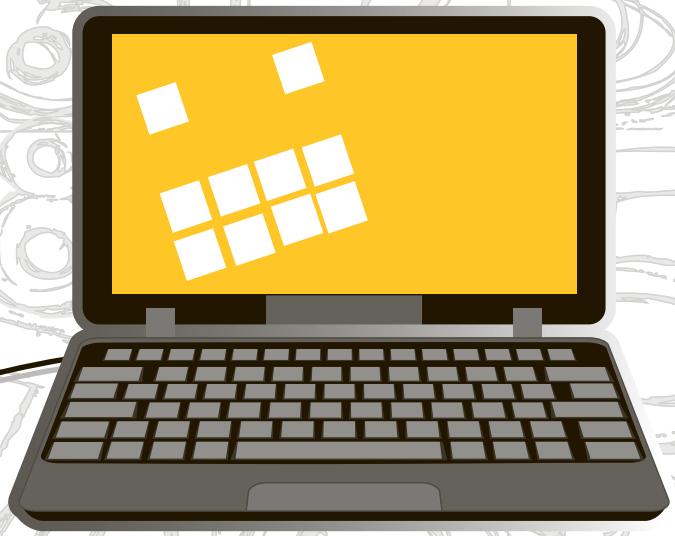

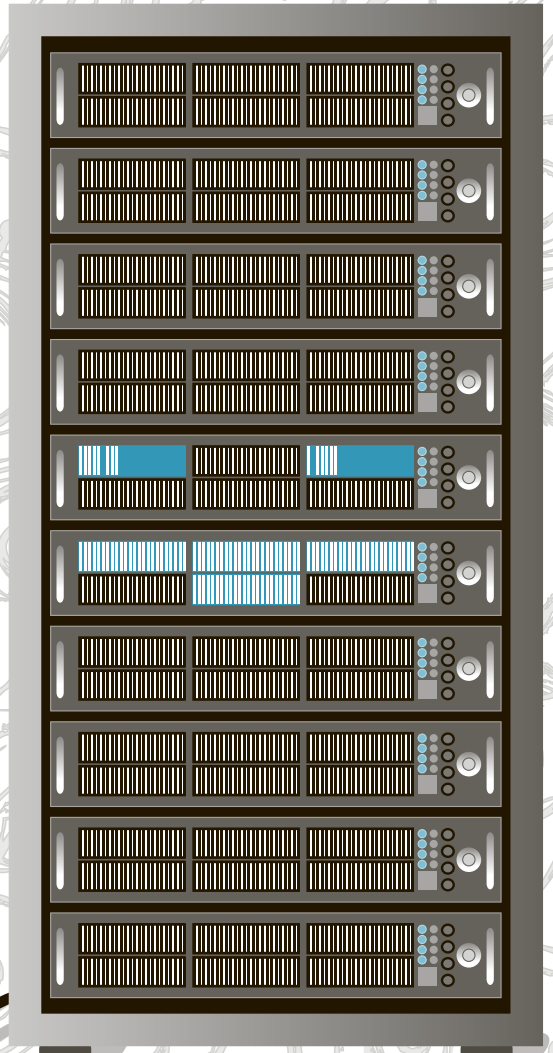

84.218.230.124

91.26.36.46

Min computer har for eksempel den her IP-adresse...

og webserveren IIS.SE har den her IP-adresse

Forstår du det der med, at computere på internettet snakker med tal og koder?

Godt! En adresse til en computer, som er koblet på internettet, kan se sådan ud.

Tal-adresserne på internettet hedder IP-adresser.

IP-adresser

91.226.36.46

81.110.45.14

70.4.35.30

32.45.77.07

30.226.46.35

70.110.45.14

20.250.33.0

...ja, I forstår det...

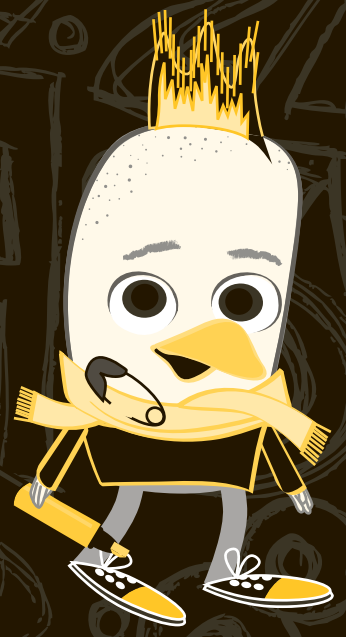

Indviklet, hva?

Man kan ikke bare læse og forstå en masse tal og punktummer!

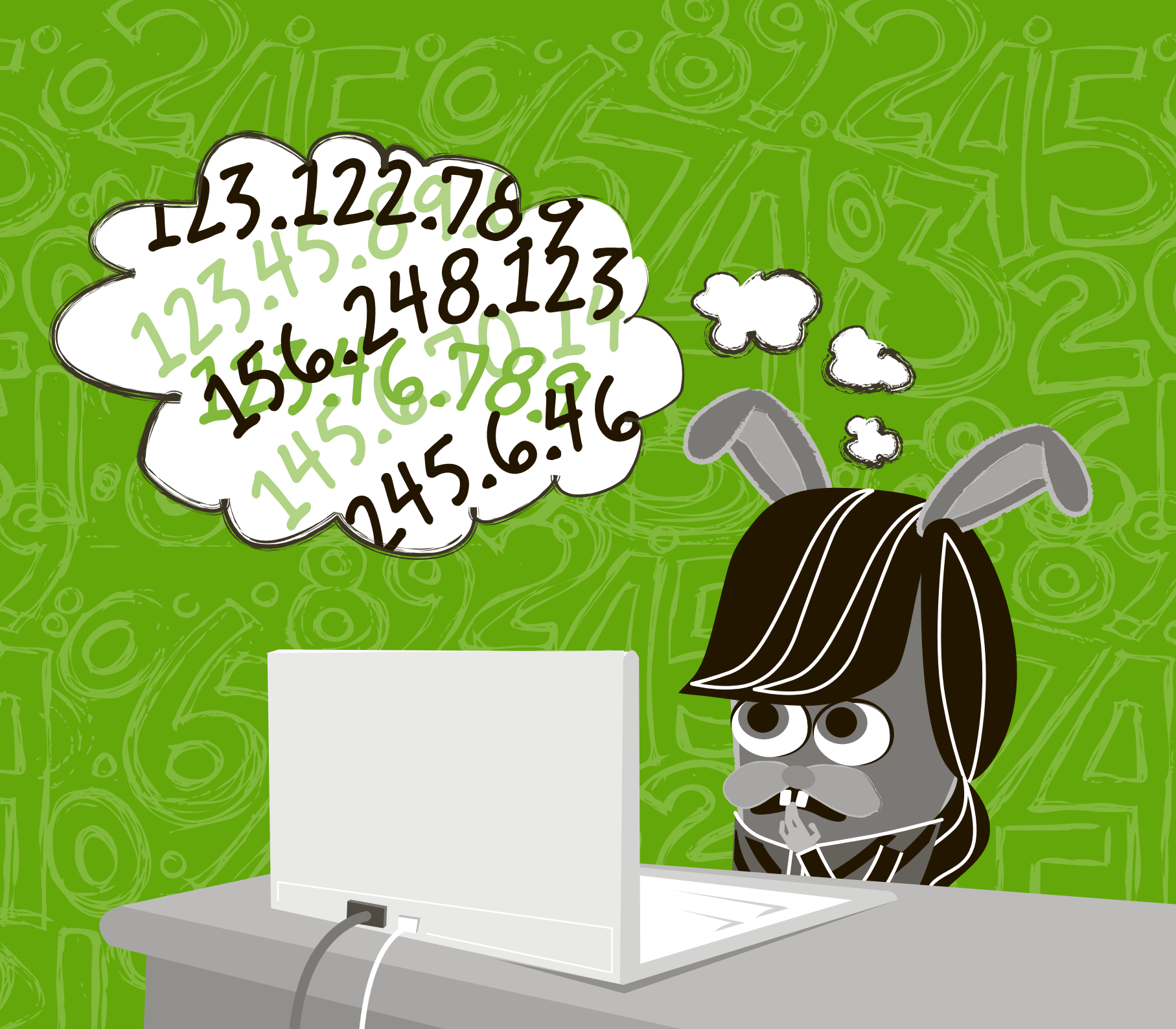
123.122.789
156.248.123
245.6.46

Derfor oversætter computerne tal-adresserne til bogstaver. Vi mennesker læser og taler med ord og bogstaver, ikke med tal.

www.iis.se

Hvis du skriver eller klikker på et link til en webadresse, så får din computer kontakt med den rette server med hjælp fra internettets adresseregister.

Men egentlig oversættes adressen til en samling tal og punktummer.

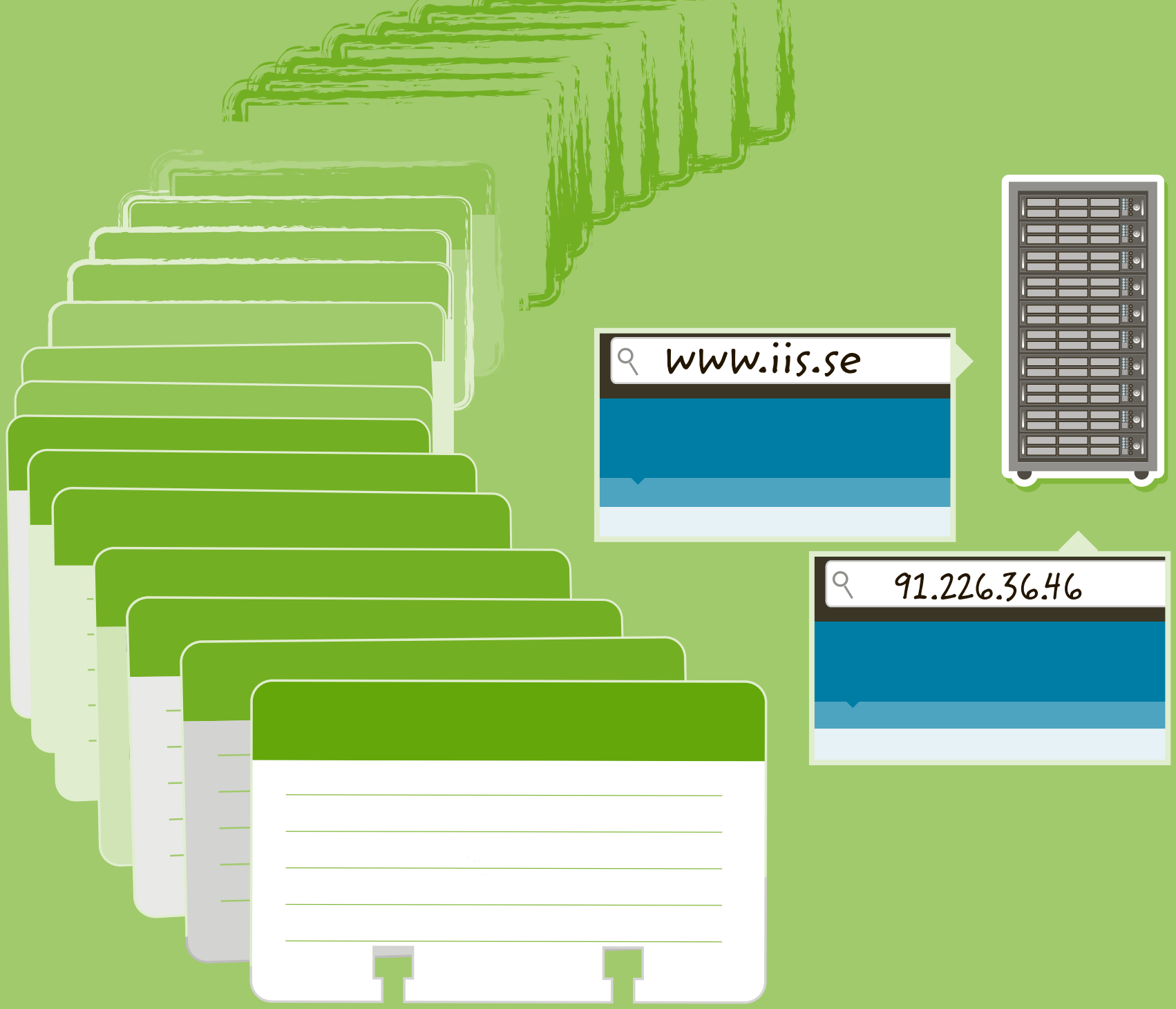

Internettet har et adresseregister!

Adresser på internettet kan være korte som iis.se eller længere som www.experimentarium.dk

En adresse med bogstaver i stedet for tal hedder et domænenavn.

Det er serverne, som har domænenavne, ikke din computer, mobil eller tablet.

Domännamn

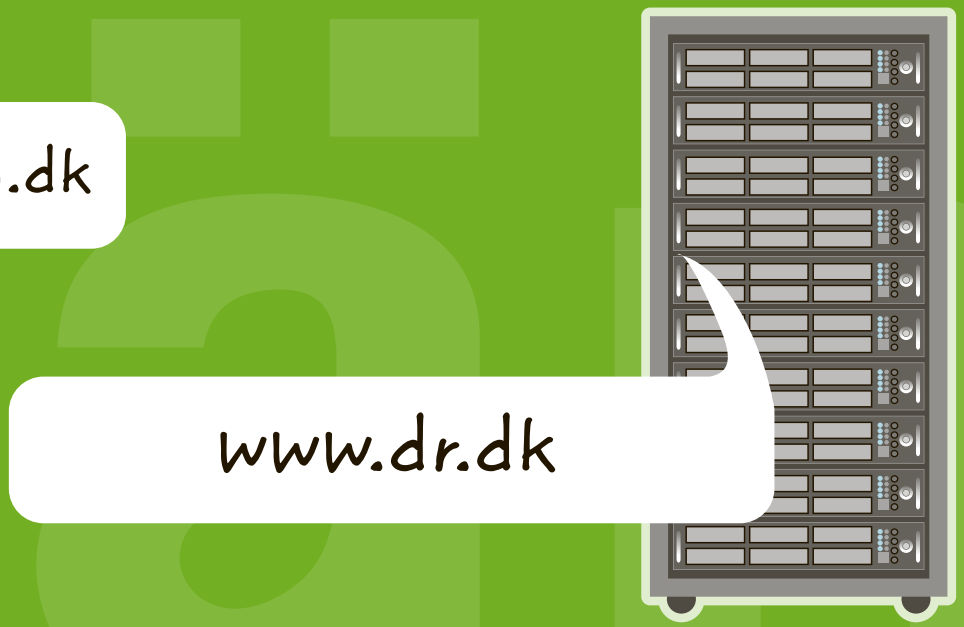

Der findes cirka 250 millioner domænenavne i verden.

Med andre ord findes der utroligt meget at opdage på internettet.

250 millioner domænenavne

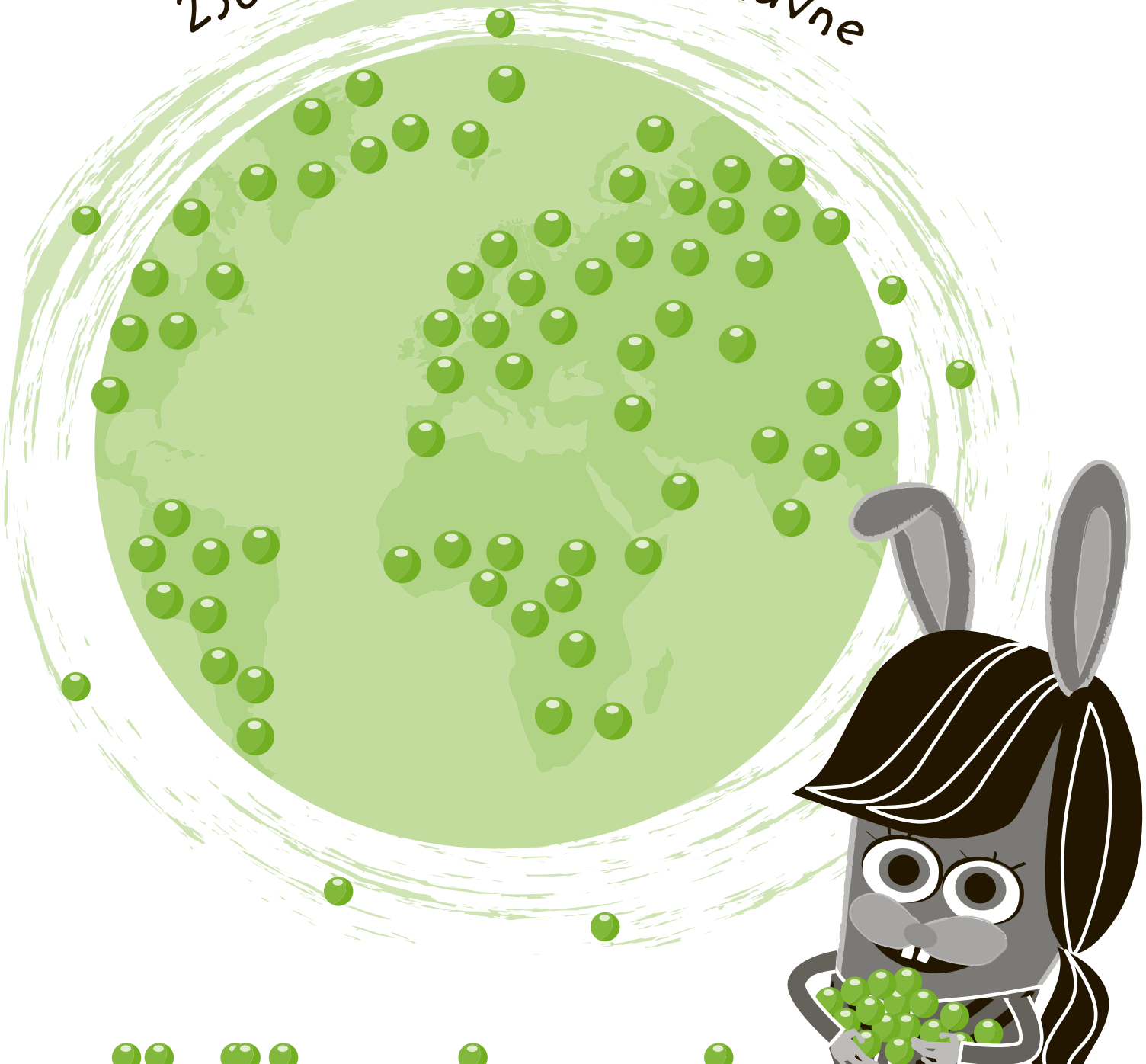

Adresser, som slutter på .dk har tilknytning til Danmark. Og der findes cirka 1,3 millioner .dk-adresser.

Der findes også andre adresser, der slutter på to bogstaver og som fortæller, hvor hjemmesiden hører hjemme.

I Danmark:

1,3 .dk-adresser

For at tage nogle eksempler
så har svenske hjemmesider
ofte .se til sidst. Mange sider i
Finland slutter på .fi, og i Norge
bruger de .no

Alle lande i verden har sådan
en bogstavkode.

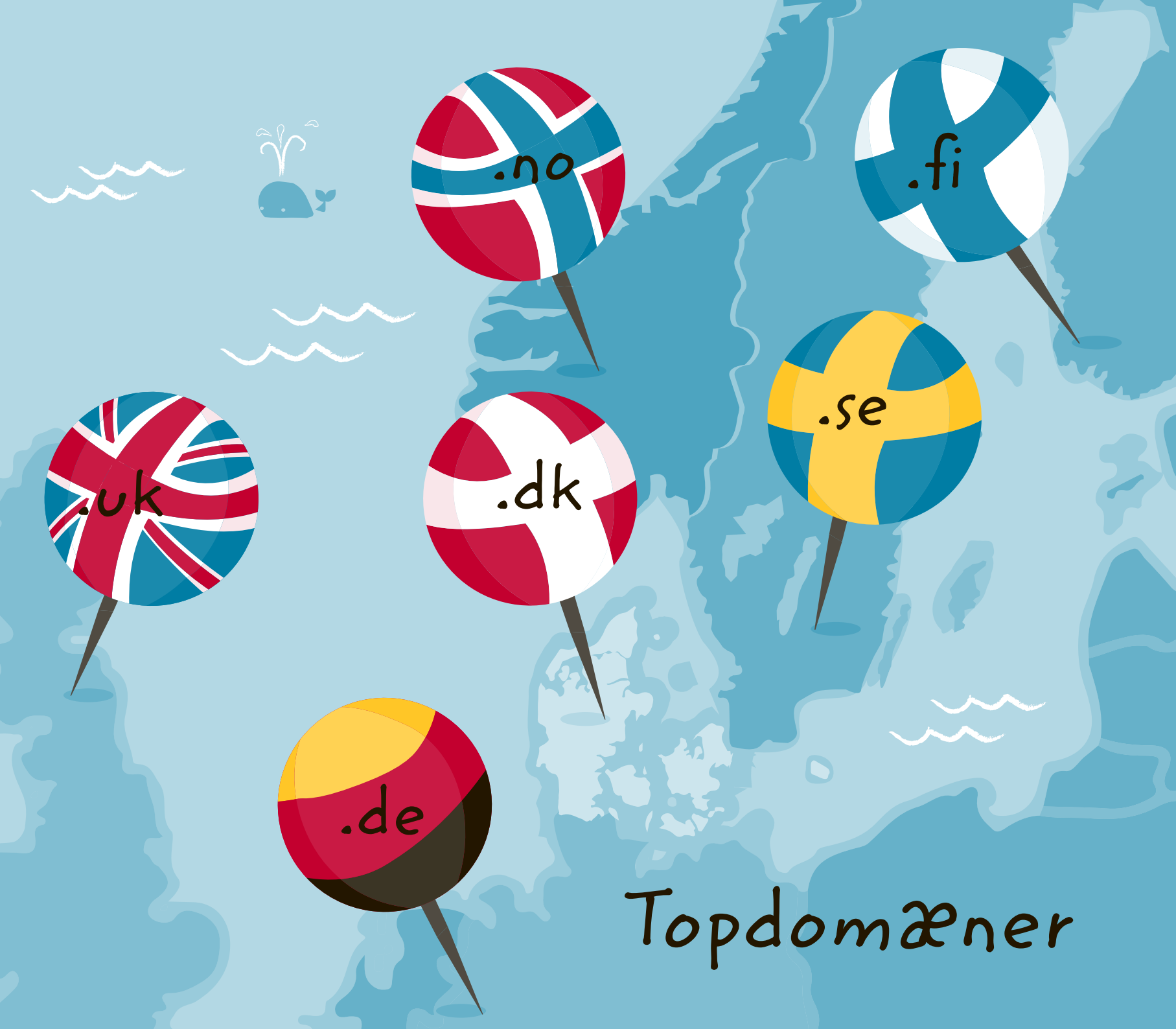
.no
.fi
.se
.uk
.dk
.de
Topdomæner

Den der forkortelse i slutningen af en internetadresse kaldes et topdomæne, og der findes omkring 300 forskellige topdomæner i verden.

Der findes over 300 landstopdomæner i verden.

Men der findes flere slags adresser på nettet. Du har måske set adresser, der slutter på .com, .net eller .org? Det er adresser, som ikke fortæller, hvor i verden serveren findes og som kan findes hvor som helst.

Øen Niues landstopdomæne .nu anvendes på samme måde, da ordet "nu" betyder det samme på dansk og hollandsk.

.com

.org

.net

.nu

.au

.nz

Nu samler vi lidt sammen:

Nettet er enkelt at anvende, for der findes et system med adresser, så du kan finde vej på internettet.

Sammanfattning

Internettet er et stort netværk af internetkabler og computere, som gør det muligt for apparater at sende informationer mellem hinanden (men nogle steder kan signalerne rejse gennem luften).

På nettet kan du sende og modtage information. Alt oversættes af computere fra etter og nuller til meddelelser, billeder, film, musik eller spil.

Alle apparater - som computere, servere, og tablets - som er koblet på internettet, finder vej gennem deres IP-adresser og internettets adresseregistre.

En hjemmeside har både et rigtigt navn, et såkaldt domænenavn og en IP-adresse.

De danske topdomæner hedder .dk. Der findes cirka 300 topdomæner i verden, som er knyttet til et land.

Sådan!

Nu ved du lidt mere om det verdensomspændende computer-netværk internettet, som bruges af 2,7 milliarder mennesker.

Ha' det sjovt
sammen på nettet!

Hej hej!

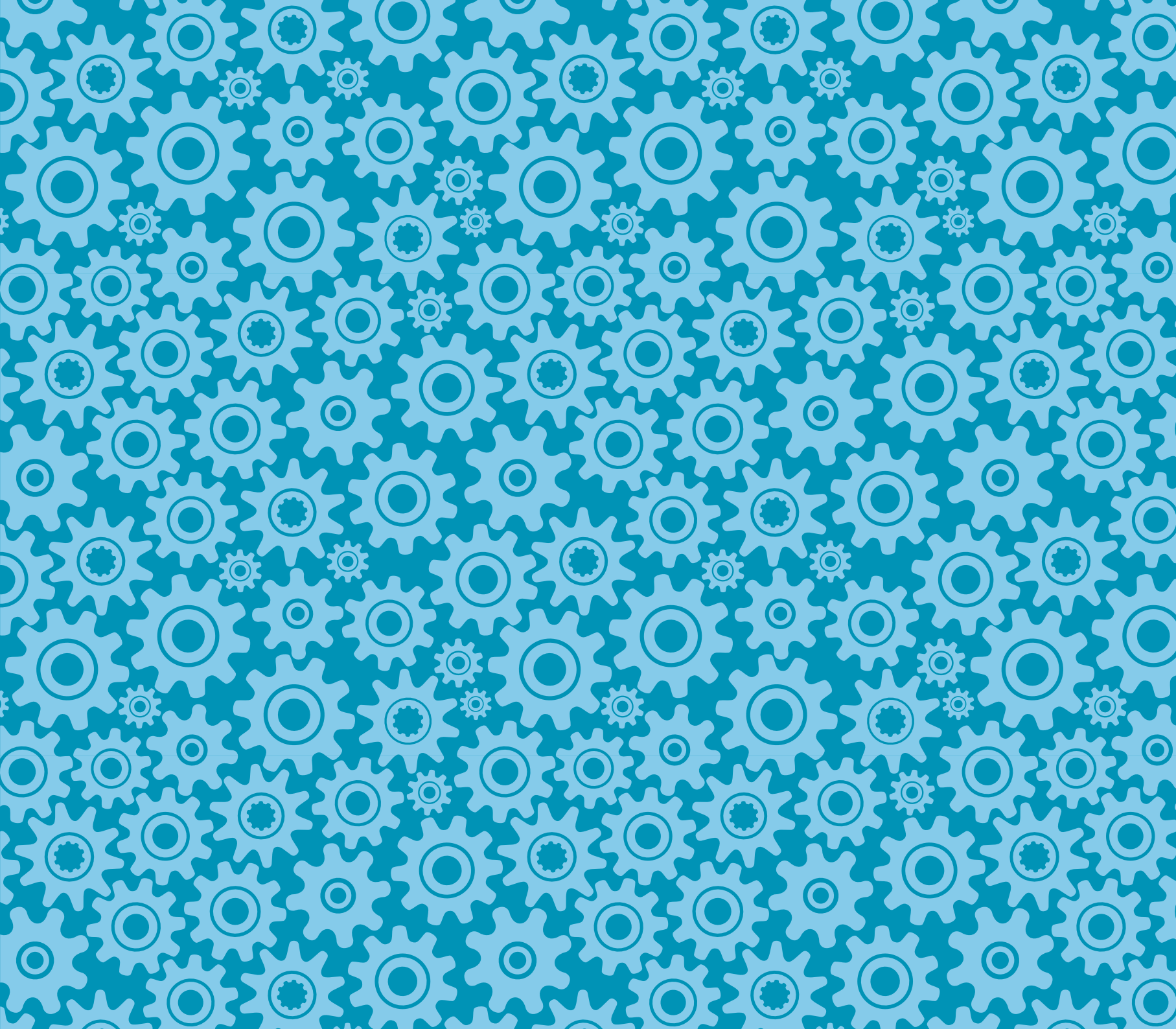

SE (Stiftelsen för internetinfrastruktur) vil på forskellige måder fremme en positiv udvikling af internettet i Sverige. En af vores vigtigste målsætninger er, at alle skal kunne anvende nettets muligheder. Derfor publicerer vi internetvejledninger om forskellige spændende emner. Der er praktiske vejledninger til dig, som gerne vil i gang med at blogge, tekniske vejledninger til dig, som er nysgerrig efter at vide, hvordan mailen, du sender, når frem til den rigtige modtager, og vejledninger, som forklarer, hvem der egentlig bestemmer på nettet.

.SE:s Internetguider er gratis. Bestil eller læs dem online: www.iis.se/guider

.SE (Stiftelsen för internetinfrastruktur)
Box 7399, 103 91 Stockholm
Tel 08-452 35 00, Fax 08-452 35 02
Org. nr 802405-0190, www.iis.se

9 789187 437106

TEKNISKA MUSEET

.se
Vi driver Internet framåt